

BILAG 3

Notat om øget indsats for brandsikring i kommunen

Baggrund

Dette notat redegør for, at der er behov for en øget indsats – og betydelige økonomiske investeringer – for at forebygge særligt brandskader på kommunens skoler og institutioner, da risikobilledet i løbet af de sidste år har ændret sig væsentligt.

Københavns Kommune er i dag i vid udstrækning selvforsikret. Selvforsikringsprincippet omfatter 2 hovedområder, arbejdsskadeområdet og forsikringsområdet. Forsikringsområdet, der behandles i dette notat, omfatter blandt andet sikring af kommunens ejendomme, biler, entreprise, rejser mv.

Kommunens ejendomme er omfattet af kommunens bygnings- og løsøreforsikring, hvor kommunens forvaltninger i 2008 har forsikret værdier for knap 43 mia. kr.

Selvforsikringsprincippet på dette område omfatter, at kommunen eksternt har tegnet en all-risk forsikring, hvor kommunens forsikringsselskab refunderer skadesudgifterne, hvis summen af alle skader på bygninger og løsøre er mere end 25 mill.kr. årligt ud over en selvrisiko på 100.000 kr. pr. enkelt skade.

Foruden kommunen er dækket eksternt via et forsikringsselskab, har kommunen en intern solidarisk forsikringsordning, som dækker skadesudgifter på indtil de 25 mio. kr. for skader på bygninger og løsøre.

Den interne fælles ordning er finansieret ved, at udvalgene årligt opkræves en præmie på 0,5 promille af de registrerede forsikrede værdier. I budget 2008 udgør udvalgenes præmiebetaling 21,6 mio. kr. til bygnings- og løsøreforsikringen.

Præmien fastsættes hvert år i kommunens budget. Kommunens forsikringsområde er forudsat at balancere økonomisk over årene. Det betyder, at ordningens overskud eller underskud i det enkelte år reguleres over kommunekassen, men at den langsigtet skal være udgiftsneutral for kommunekassen. Præmien øges derfor, hvis ordningen over flere år giver underskud. Omvendt reduceres præmien efter flere år med overskud i ordningen.

For de forsikrede aktiver er en forvaltning således sikret næsten fuld dækning for alle skadesudgifter i løbet af året, dog med et mindre fradrag for den besluttede selvrisiko. Uanset om en forvaltning har en skade på 5 mio. eller 180 mio., refunderes udgifterne af den fælles ordning, hvilket giver forvaltningen en høj grad af budgetsikkerhed i det enkelte år.

Skadesudviklingen

Der har i årene 2007 og 2008 været en markant stigning i udgifterne skader på kommunens ejendomme. Antal registrerede bygningsskader er vokset fra 515 i 2006 til

1.227 i 2007 og afsatte skadesomkostninger hertil dermed øget fra 10,6 mio. i 2006 til 35,4 mio. kr. i 2007. Tilsvarende er skadesomkostningerne f.eks. til løvsøredækning øget fra 8,6 mio. til 17,0 mio. fra 2006 til 2007.

Udviklingen i kommunens afsatte skadesomkostninger fra 2006 til 2007 er sammenfattet i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1. Antal skader og afsatte skadesomkostninger i 2006 og 2007.

	2006 Antal skader	2007 Antal skader	Udgift 2006 mio. kr.	Udgift 2007 mio.kr.
Bygningsskader	515	1.227	10,6	35,4
Løvsøre	308	459	8,6	17,0
Motor	706	623	4,6	3,7
Ansvar	136	245	0,7	0,9
Rejse	26	27	0,1	0,1
Entreprise	3	8	1,7	-

I forhold til bygningsskader er det hovedsageligt brandskader, der giver det høje omkostningsniveau. Antallet af brandskader steg fra 26 i 2006 til 57 i 2007. Af de 57 anmeldte skader i 2007 skyldtes de 51 skader påsatte brande. Foruden brandskader har der især været vækst i hærværksskader og vandskader i 2007 set i forhold til 2006.

Der har således været en stor stigning i udgifter til udbedring af skader på kommunens ejendom som følge af brandskader. Udviklingen de seneste år er gengivet i tabel 2.

Tabel 2. Opgørelse af skader (kun brand) på ejendomme 2003-08, mio. kr.

År	Skadesudgift
2008 (skøn)	26,0
2007	29,7
2006	8,1
2005	3,0
2004	5,8
2003	4,1

Anm. En del af udgifterne anført under det enkelte år kan vedrører skader sket i foregående år.

I årene 2003-2006 har der været relativ lave udgifter som følge af brandskader set i lyset af kommunens forsikrede værdier på omkring 43 mia. kr. For årene 2007-2008 er udgifterne til brandskader vokset markant.

Denne vækst i skadesudgifterne skyldes flere påsatte brande på kommunens skoler og institutioner. I 2008 var det især urolighederne først på året, der betød mange brandskader på ejendomme i København, ligesom det i øvrigt var tilfældet for en række andre danske byer. Givet erfaringer fra andre storbyer vurderer kommunens forsikringsrådgiver (Willis), at skadesbilledet for 2007-08 vil være mere retvisende for de kommende år end perioden 2003-2006.

Med den forhøjede risiko må forventes øgede skadesudgifter i størrelsesordenen 15-20 mio. årligt også i de kommende år i kommunen, hvis der ikke sættes ind med en øget forebyggelse af brandskader.

En påsat brand på en skole giver både kommunen et økonomisk tab og et servicetab. En øget indsats er derfor også væsentlig i forhold til at kunne sikre en tryk

skolegang for kommunens børn og de ansatte på skolerne.

Der er på det grundlag for det første behov for, at sætte udvalgenes præmiebetaling op. Med det nuværende risikobillede og dermed kommende års forventet udgiftsniveau, skal udvalgenes præmiebetaling øges med 0,4 promille for at dække det nuværende niveau for skadesudgifterne.

For det andet anbefaler kommunens forsikringsrådgiver, at kommunen investerer betydeligt i forebyggelse af brandskader, herunder i forebyggelse som f.eks. automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA) i de af kommunens ejendomme, hvor risikoen for brand er størst og samtidig hvor de økonomiske konsekvenser af en brand vil være betydelige. Det vil især sige kommunens skoler, daginstitutioner og Rådhuset.

Forebyggelse af brand

I forhold til at brandsikre kommunens ejendomme, er det den enkelte forvaltning, der har ansvaret for forebyggelse af brand, tyveri mv. for de ejendomme, som de anvender til serviceproduktionen.

Ved dannelsen af Københavns Ejendomme blev det drøftet, om dette ansvar skulle overgå til Københavns Ejendomme som udlejer, men det blev besluttet at fastholde ansvaret for forebyggelse skader mv. hos den enkelte forvaltning.

I forhold til en forbyggende indsats yder Københavns Brandvæsen dels de lovpligtige ydelser i forhold til brandforebyggelse (blandt andet et årligt brandsyn), ligesom brandvæsenet sammen med Københavns Politi har deltaget i enkelte informationsaktiviteter rettet mod skoleklasser i områder, hvor der har været mange påsatte brande.

Herudover har brandvæsenet tilkøbsydelser, som forvaltningerne kun i begrænset omfang har benyttet, herunder:

- årligt afholdes 2 evakueringsøvelser på kommunens skoler, hvor brandvæsenet sjældent bliver bedt om at bistå
- kun 10 af kommunens skoler har fra Københavns Brandvæsen accepteret om tilbud om særlige beredskabsmapper og de ydelser, der er tilknyttet disse
- kun få har bedt om brandteknisk bygningsgennemgang af deres ejendom

Økonomiforvaltningen har ansvaret for kommunens forsikringspolitik. I praksis varetager Koncernservice på vegne af Økonomiforvaltningen administrationen af de fælles forsikringsordninger samt står for koordinering af de besluttede tværgående og forebyggende indsatser i kommunen.

Kommunens forsikringsbudget omfatter en sikringspulje på 2 mio. kr. årligt. Puljen dækker primært administrative udgifter som lønudgifter til forsikringsarbejdet, rådgivningsydelser, forsikringsystemer mv. samt i begrænset omfang tværgående sikringsinitiativer.

De seneste år har de tværgående sikringsinitiativer omfattet bidrag medfinansiering af hjertestartere, udbud mv. af tyverialarmer på institutioner samt forskellige uddannelsesinitiativer som førstehjælpskurser for forvaltningernes medarbejdere. Desuden har der været investeringer i AIA til forebyggelse af tyveri på kommunens skoler, institutioner mv.

Det dover den enkelte forvaltning, der i henhold til kommunens Sikrings- og

forsikringspolitik er ansvarlig for forvaltningernes generelle sikringsarbejde, herunder finansiering af sikringsaktiviteter blandt andet til forebyggelse af brand og vandskader.

Koncernservice vurderer, at varetagelse af sikringsarbejdet prioriteres forskelligt i de enkelte forvaltninger og at der p.t. ikke er en tilstrækkelig tværgående prioritering på tværs i kommunen ud over kvartalsvise møder i Forsikrings- og sikringsgruppen, hvor forvaltningerne gensidigt orienterer hinanden om initiativer mv.

Forvaltningerne har de seneste år ikke investeret væsentligt i forebyggelse af brand i takt med, at risikobilledet har ændret sig.

Der er derfor behov for en øget tværgående, koordineret indsats for at sikre kommunens værdier mod brandskader.

På længere sigt ventes der behov et øget tværgående fokus på at forebygge vandskader i kommunen, da risikobilledet også på dette område synes at have ændret sig.

Forslag til nye investeringer mv.

Kommunens forsikringsrådgiver vurderer, at kommunens risikobillede har ændret sig over i løbet af de sidste år, så kommunen har en forhøjet risiko blandt andet for flere påsatte brande, men også for flere hærværks- og vandskader.

På den baggrund er forsikringsrådgiveren anmodet om at komme med et bud på, hvordan kommunen skal sætte ind for at nedbringe risici i første omgang for skader som følge af brand. Forsikringsrådgiverens vurderinger og forslag er vedlagt i bilag 4 og 5.

En væsentlig reduktion af kommunens risici foreslår kommunens rådgiver sker ved, at der dels sker investeringer i automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA), dels prioriteres midler til et øget tværgående forebyggende arbejde i kommunen.

Kommunens forsikringsrådgiver foreslår endvidere, at kommunen målretter sin indsats til områder, hvor risikoen er størst og/eller den økonomiske konsekvens af en brand er størst. Det gælder for skoler, daginstitutioner og Rådhuset.

Af de forsikrede værdier på 43 mia. kr., udgør de 10 mia. kr. af de 20 største ejendomme i kommunen, hvor Rådhuset alene er forsikret for knap 1,8 mia. kr.

En bedre sikring kan opnås ved, at kommunen i stedet investerer i sprinkleranlæg i kommunens skoler og institutioner. En sådan løsning kræver imidlertid investeringer, der ligger væsentligt højere end investeringer i ABA.

På den baggrund anbefales der følgende investeringer:

Tabel 3. Anbefalede investeringer i brandforebyggelse, mio. kr.

	Antal	2010	2011	2012	2013	2014	I alt
Skoler	73	16,6	8,0	8,0	8,0	8,0	48,6
Daginstitutioner	9	1,5	1,5	1,5			4,5
Rådhuset	1	2,5	2,5	2,5			7,5
Øvrige ydelser *		1,6	0,7	0,7	0,7	0,7	4,4
I alt	83	22,2	12,7	12,7	8,7	8,7	65,0

* Omfatter udgifter til forebyggende arbejde, udbud, konsulentydelser mv. Hertil kommer årlige driftsudgifter til tilslutning og evt. service som AIA i dag.

Der foreslås samlet investeringer for 65 mio. kr. over 5 år til øget brandsikring af de af kommunens ejendomme, hvor risikoen for og konsekvenserne af en brand er størst. Herunder foreslås der investeret 17 mio. i 16 skoler, hvor værdien af ejendommen ligger over 200 mio. kr. og 32 mio. kr. i 57 skoler, hvor værdien ligger under 200 mio. kr.

Endvidere er der indregnet investeringer på 4,5 mio. kr. i 9 daginstitutioner, hvor nyværdien af de pågældende ejendomme overstiger 40 mio. kr.

Endelig anbefales investeret 7,5 mio. i Københavns Rådhus. Selv om Københavns Brandvæsen ligger tæt lokaliseret på Rådhuset og der på Rådhuset er døgnvagt, anbefales der investeret i ABA, da det vil give sikkerhed for en kort reaktionstid, hvis der f.eks. en nat opstår brand på Rådhusets loft. En investering i ABA på Rådhuset skal også ses i lyset af, at ejendommens værdi overstiger 1,8 mia. kr.

Den samlede driftsudgift ventes at ligge på 0,5-1,0 mio. kr. efter investeringen i ABA i 2014 er gennemført på de anbefalede 83 lokationer.

Ud over investeringen i ABA anbefales det, at der i 5 år afsættes midler til en forebyggende indsats, herunder til koordinering indsatsen via en sikringskoordinator, konsulenttydelser, udbud, udarbejdelse af beredskabsmapper mv.

Med udgangspunkt i værdien af de nuværende registrerede aktiver, vil de ændrede promillesatser medføre følgende udgifter for forvaltningerne:

Tabel 4. Konsekvenser af foreslåede ændringer i promillesatser (1.000 kr.)

	2008 0,5 o/oo	2009 0,5 o/oo	2010 0,8 o/oo	2011 0,8 o/oo	2012 0,7 o/oo	2013 0,7 o/oo	2014 0,6 o/oo	2015 0,5 o/oo
ØKF	62	62	99	99	86	86	74	62
KS	11	11	17	17	15	15	13	11
SUF	174	174	279	279	244	244	209	174
BUF	973	973	1.557	1.557	1.362	1.362	1.168	973
TMF	607	607	972	972	850	850	729	607
KFF	1.558	1.558	2.493	2.493	2.181	2.182	1.870	1.558
KEJD	15.583	15.583	24.933	24.933	21.816	21.816	18.700	15.583
SOF	374	374	598	598	523	523	449	374
BIF	53	53	84	84	74	74	63	53
REV	3	3	5	5	4	4	4	3
B.RÅD	1	1	2	2	1	1	1	1
KE	2.169	2.169	3.470	3.470	3.036	3.036	2.602	2.169
I alt	21.568	21.568	34.509	34.509	30.193	30.193	25.882	21.568

Kommunens forsikringsrådgiver peger på, at en investering i ABA ikke nødvendigvis vil give lavere forsikringspræmier, men vil være en forudsætning for at fastholde det nuværende relativt lave præmieniveau. Endvidere fremhæves det, at der er kommuner, der har fået opsagt forsikringskontrakter efter påsatte skolebrande.

I Odense Kommune er der investeret 30 mio. kr. på at installere automatiske brandalarmeringsanlæg på kommunens folkeskoler.

Efter installationen oplevede kommunen i løbet af en uge 3 brande på kommunens

folkeskoler, som havde installeret ABA. Det betød, at kommunen undgik væsentlige skader som følge af de 3 brande. Odense Kommune anslår, at mindst halvdelen af investeringen på 30 mio. var tjent hjem som følge af, at skaderne på de 3 skoler i den pågældende uge blev begrænsede.

Anbefalinger

Med det nuværende udgiftsniveau for skader, skal udvalgenes præmiebetaling til kommunens forsikringsordning øges med 0,4 promille, svarende til 17,3 mio. kr. årligt for at dække omkostningerne til de forventede skader.

Ved at kommunen over 5 år foretager målrettede investeringer på 65 mio. især i forebyggelse af brand ved etablering af ABA vurderer Økonomiforvaltningen, at præmieforhøjelsen kan reduceres til 0,3 promille i 2010 og 2011, mens promillen ventes at kunne sænkes fra 0,7 i 2012 til det nuværende niveau på 0,5 promille i 2015.

Det foreslås på den baggrund, at:

- kommunen investerer 65 mio. over 5 år til øget skadesforebyggelse, herunder i første omgang i forhold til store brandskader.
- Koncernservice gennemfører et udbud af ABA i 2009.
- Økonomiudvalget forelægges en sag om de konkrete investeringer i ABA, når udbudet er gennemført.
- det tværgående sikringsarbejde i kommunen opprioriteres ved, at der i Koncernservice ansættes en sikringskoordinator og afsættes en forhøjet sikringspulje til forebyggelse
- udgifterne hertil finansieres ved at øge udvalgenes præmiebetaling fra 0,5 promille til 0,8 promille af de forsikrede værdier i 2010 og 2011.

For at fremrykke den forebyggende indsats, vil Koncernservice allerede i 2008 ansætte en sikringskoordinator, der kan igangsætte arbejdet. Sikringskoordinatoren kan finansieres af den nuværende sikringspulje i Koncernservice.

Sikringskoordinatorens rolle vil fremadrettet være, at:

- vurdere det overordnede sikringsniveau på kommunens ejendomme og institutioner
- komme med anbefalinger til kommunens sikringsarbejde, herunder prioritering mellem indsatser og institutionstyper
- udarbejde en strategi for sikringsarbejdet, herunder med forslag til prioritering af den tværgående indsats. Strategien skal godkendes i ØU.
- varetage den praktiske håndtering og planlægning af det tværgående sikringsarbejde i samarbejde med de respektive forvaltninger

Den enkelte forvaltning er fortsat ansvarlig for forvaltningens sikringsarbejde, men strategien skal fastlægges tværgående i regi af kommunens Forsikrings- og sikringsgruppe.

Det er i øvrigt kommunens forsikringsrådgivers vurdering, at det de kommende år vil være økonomisk rentabelt at arbejde med sikring inden for følgende indsatsområder:

- skalsikring / AIA (låse, alarmer - indsats er i gang)
- automatisk brandalarmeringsanlæg (ABA)
- transientbeskyttelse (lynedslag)
- vandsikring

